

مرند اویکو

Mərənd öykü

حکایه نئجە یازیلمالیدیر

یازار: چاک سامبوچینو

Web address:www.marand-oyku.arzublog.com

Facebook:www.facebook.com/marandoyku

Email:rezaaydin491@yahoo.com

حئکایه نئجه يازىلمالىدىر: (ھر كسىن استفادە ئىدە بىلەجەيى يئدىي اصول)

چاك سامبوچينو

چئويرن: ائلجان سالمان قىزى

كۈچورن: ابوذر جعفرى

1- ان چوخ اوخوماق ايستەدىيىنىز حئکایهنى يازىن. اصلا سىزە فخر گتىرەجەيى قناعتىنده اولدوغۇنۇز بىر حئکایهنى قلمە آلمايىن. اۆز سئويملى كىتابلارىنىزى، اونوتىمادىغىنىز حئکایهلىرى دوشۇنۇن. اونلارى دوشۇنۇن دئمك او دئمك دېبىل كى، سىز اونلاردان يولا چىخىپ تارىخي و رومانтик بىر ادبى نمونە ياراتمالىسىنىز. اولا بىلر كى، سئويملى اثر و يا حئکایه سئودىيىنىز ژانردا اولماسىن، آمما سىز اوردا خصوصى بىر صورتە، كاراكتئر، هانسىسا بىر حادىتەيە، حادىتلرىن بىتىمىسىنە وورولموسۇنۇز. اودور كى، سئودىيىنىز شئىلردىن يازىن. بىر ياخشىلىق ائدىن- بوتون شىد تلى آرزولارىنىزى، اورەيىنىزىن رىتمىنى سورعتلىندىرن، سىزى گئجه يارىسى يوخودان اويادان چىلغىن ايدەلرلىنىزىن لىستىنىي توتون. ھر گون يازدىقلارىنىزا قىغىلچىم اولماسى اوچون بو لىستىي ماسانىزىن اوستوندە گۆز اۇنوندە ساخلايىن و اوندان بلدچى كىمىي يارارلانىن.

2- صورتە باشلايىن. ياراتدىغىنىز كاراكتئرلىن قصورلو و ايناندىرىيجى اولماسىنا چالىشىن. اونا نفس و حیات وئرين، سىزى تعجبلىنديرمەسى و حئکایهنىزى ھەچ گۈزلەمەدىيىنىز اينانىلماز يئرلە آپارا بىلەمىسى اوچون اونا آزادلىق وئرين. اگر حئکایهنىزىن قەرمانى سىزى تعجبلىنديره بىلەمىرسە، امین اولۇن كى، او اوخوجولارىنىز اوچون دە سيرادان گۈرسەنەجك. اۋزومون چوخ تىز-تىز ائتدىيىم بىر اوصولو مصلحت بىلىرم، من ياراتدىغىم كاراكتئرلىن سىرلەر، گىزلى شئىلر دانىشماسىنى طلب ائدىرم. قىلمىنىزى گۈتۈرون و آغ بىر ورقە «من ھەچ واخت ھەچ كىمە دئمەمىشىم كى...» جوملەسى ايلە باشلايىن و بوردان يولا چىخىن، كاراكتئرىنىزىن سىسىنىي ائشىتىمەيە چالىشىن.

3- قەرمانىنىزا حل ائدىلەجك ماراقلى، جلب ائدىجى بىر سورون (مسالە) وئرين. قەرمانىنىزىن اذىت وئرن، اونون آرادان قالدىرماغا چالىشا جاڭى، اونو اىرەللىدەجك

مساله‌لری اولمالیدیر. هر حئکایه‌نین اوره‌بی کونفلیکت‌دیر- داخلی و يا خارجي اولماسىي‌نین فرقى يوخدور، ياخشى بير کونفلیکت ياراتماغا چالىشىن. اونوتىماين كى، بو کونفلیکت، مساله سىزىن قەرمانىنىزى دا جىزگىلەبىر، سرحدلىرىنى تعىين ائدир، اونو فورمالاشدىرىر.

4- حادثەلر يارادىن. اولا بىلر كى، دونيادا يارادىلا بىلەجك ان مؤحتشم قەرمانلارى يارادىر، اونلارى مكمل شكىلدە تصوير ائدир، حيات وئيرسىنiz، آمما نتيجه گۈزلەدىيىنiz كىمىي اولمور، حئکایه اونا وئردىيىنiz اوزو تىزلىكىلە ايتىرىر. كىتابلارىمدا من بىر شئىدىن آددىم باشى امین اولماغا چالىشىرام، هر صحنه‌ده باش وئرن حادثە سوژئتە يئنى بىر آيرىنتى قازاندىرىر. اگر گۇرۇر مسە، ياراتدىغىم صحنه سوژئتىن جانلىي داوامىلىيغىنى تامىن ائدە بىلمىر و اونون ايرەللىكەسىنە كمك ائتمىر، ھمىن صحنه‌نى كسىرم، نه قدر تاثىرلى و گوجلو اولورسا-اولسون. رئداكتە اىدرىك دە من صحنه-صحنه ايرەللىكەبىرم و هر صحنه اوچون بىر سۆز جومله قىيد ائدىرم. رئداكتە بىتنى دە منىم اليمدە حئکایه‌مەن اسكلتى قالىر. نتيجه و پروسئىس سىزە آسانلىقلا نتيجه بىر حئکایه يازدىغىنىزى دئىه بىلر، هجوملر و غفيل دونوشلر، حادثەلری ايرەللى سوروكلىنمەين صحنه‌لر ساده‌جە اوز چكىسىنى يوخ، اثرين دە چكىسىنى آزالدىر.

5- ايناندىريجى اولماسىنى تامىن ائدىن. بلى، دئىه بىلسىنiz كى، آخى، چوخ زامان روح لار، افسانەلرده بىكلەي حئکایه‌لر يازىرسىنiz، بو نىجه ايناندىريجى اولا بىلر، اولا بىلر، اگر بو شرطى بوتون كىتاب اوچون تامىن ائدە بىلسەنىز. «سۆز وئيرىم» دە من روح اوچون قايدالارلا باشلادىم، او نەلرى ائدە بىلر، نەلرى ائدە بىلمىز. اونا بىر حئکایه و منه گئرى دؤنمەسى اوچون سبب وئردىم. او خوجولار اوچوز اوپۇنلارا نفتر ائدىر. حئکایه‌نин سونونا سورونلارىن چۈزۈلمەسىنە كمك ائدن يئنى قەرمان گتىرمەسىن. پىس و يا ياخشى مسالەنى قەرمانىن حل ائتمەسىنى تامىن ائدىن.

6- حئکایه‌نىزە يايپىشىن. بوتون بىر پروسئىس بويو سىز بلکە دە مىن دفه اونو بوراخماق، تامامىلە صىفيرلاماق اىستەيەجكىسىنىز. ائتمەسىن! حئکایه‌نىزى مطلق تاماملايىن. نه قدر چتىن دە اولسا، اىكىنجى دفه ايشلەسىن. ان ياخشىنى سرگىلەمك اوچون بوتون باجاريغىنىزى اورتايَا قويون. اوندان يقين كى، امتنا ائدەجىكلەر، امتنا ائدىلسە بئلە سىز حئکایه‌نىزى يئنە كىملرسە گۈندىرمەيە داوامى ائدىن. عىنىي زاماندا باشقۇ باشقا بىرىنى يازماغا باشلايىن. سونرا باشقاسىنى. اينانىن هر

دفه داها ياخشي بير نمونه اورتايا قوياجاقسينيز، هر دفه داها ياخشيسيني يازاجاقسينيز. ايلك حئكايهم اولانا كيمي من دؤرد كيتاب يازمالى اولدوم، بو منيم يئدىي ايليمى آلدى. بو كله-كؤتورلو اووزون يولدور، آمما سونوندا گۈرەجكسينيز كى بونا دېير.

7- قايدالاردان امتنا ائدين (بو منيمكىلر ده اولا بىلر). ھامىيا مصلحت وئريلير، نظرىهلر ئويىرەدىلىرى، كىمسە سىزىي حمايەسى آلتىنا آلماق اىستەبىر، كىمسە خصوصىي بير ژانردا فورمالاشدىرماق اوچون بىلدىبىي قايدالارى و يوللارى منيمسەدە بىلر. فيكريمجه، ايش او زaman داها مكمل بير فورما آلىر كى بىز بوتون بو بىزە عايد اولمايان شئىلرى آرخادا بوراخىريق و بىزىم دوغرو اولان تك شئى اوزو اولور.